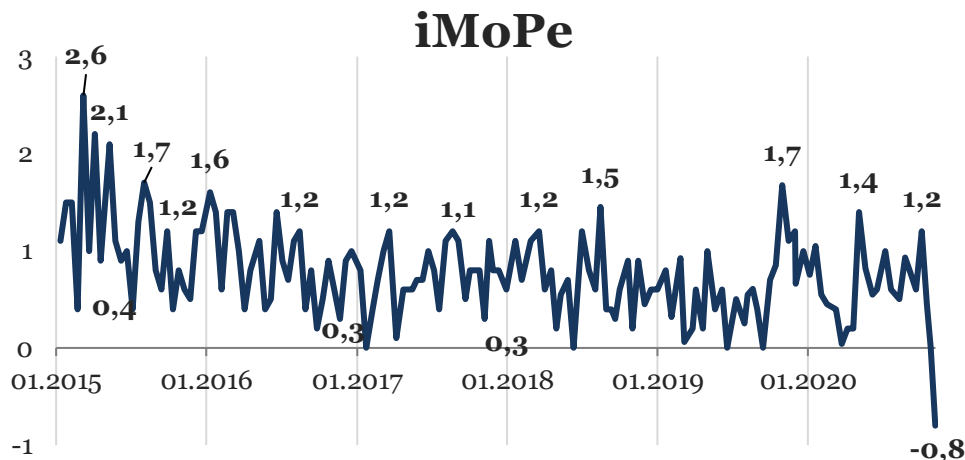

iMoRe №146. Рішення Конституційного суду опустило Індекс реформ до мінусових значень

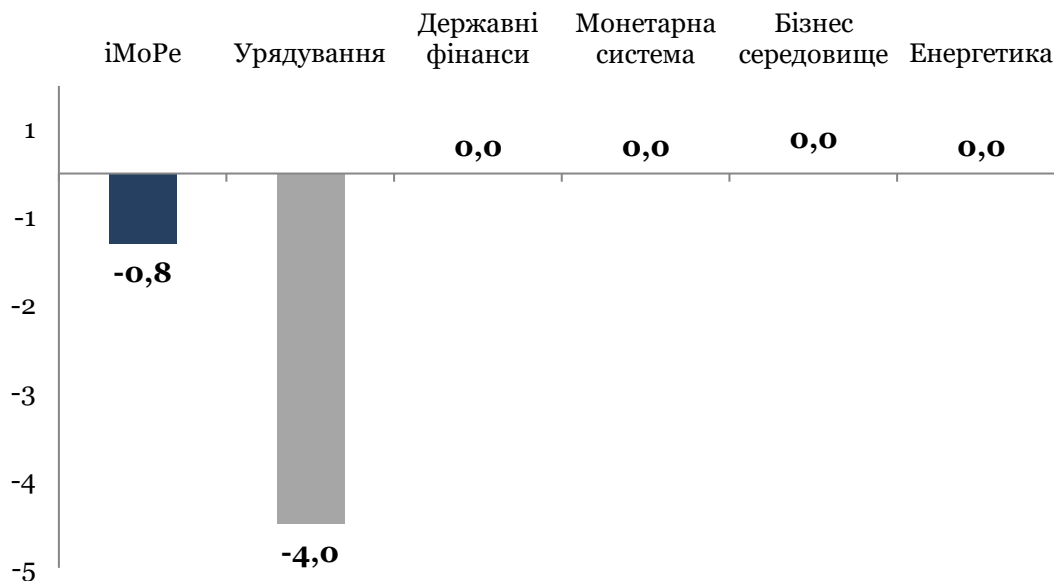
Індекс моніторингу реформ (iMoRe) став від'ємним: **-0.8** бала за період з 19 жовтня по 1 листопада з можливих значень від **-5,0** до **+5,0**. У попередньому раунді індекс дорівнював **0** (нуль) балів.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoRe може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

За свою історію з початку 2015 року індекс був нульовим 6 разів. Негативне значення індексу спостерігається вперше. У 8 зі 146 раундів були негативні оцінки за окремі напрямки, проте вони врівноважувалися позитивними оцінками за іншими напрямками, й загальна оцінка не падала нижче нуля.

Основні події раунду

1. Рішення КСУ про неконституційність положень антикорупційного законодавства щодо декларування представниками державних органів доходів та майна, -4,5 бала

За [конституційним поданням](#) 47 народних депутатів Конституційний Суд України (КСУ) прийняв рішення №13-р/2020, яким визнав неконституційними [положення](#) законодавства щодо [низки повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції](#) (НАЗК).

Зокрема, суд дійшов висновку, що повноваження НАЗК з контролю за виконанням антикорупційного законодавства суддями суперечать принципу поділу влади, які встановлені в Конституції. КСУ вважає, що в Україні потрібно створити спеціальні інституції, які будуть контролювати, як судді виконують антикорупційні закони, та забезпечити окремі правила декларування для них.

КСУ визнав неконституційними повноваження НАЗК з моніторингу та контролю за виконанням законодавства з питань етичної поведінки представників державних органів, запобігання та врегулювання їх конфлікту інтересів, контролю та перевірки декларацій їхніх доходів та майна, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу їх життя тощо.

Це рішення суттєво впливає на спроможність антикорупційної інфраструктури, яка була збудована в Україні починаючи з 2014. Фактично воно спровокувало конституційну кризу в країні, тому що знайти підхід для виправлення його наслідків у конституційний спосіб дуже важко. Більш того, [за висновками експертів](#), прийнявши таке рішення, КСУ вийшов за межі своїх повноважень, а саме рішення є суперечливим та з нього не можна зрозуміти, які саме дії повинна вчинити Верховна Рада України для його виконання.

Натомість [судді КСУ стверджують](#), що парламент може швидко виправити антикорупційне законодавство так, щоб воно відповідало Конституції, а НАЗК міг звернутися до КСУ за роз'ясненнями щодо подальших дій.

Конституційна криза поки що триває, а експерти [шукають рішення](#), як її можна розв'язати.

2. Закон, що уніфікував підхід до бюджетів місцевого самоврядування незалежно від статусу населеного пункту, +1,0 бал

Закон [907-IX](#) вносить зміни до Бюджетного кодексу потрібні для імплементації реформи децентралізації та реалізації повноважень об'єднаних територіальних громад.

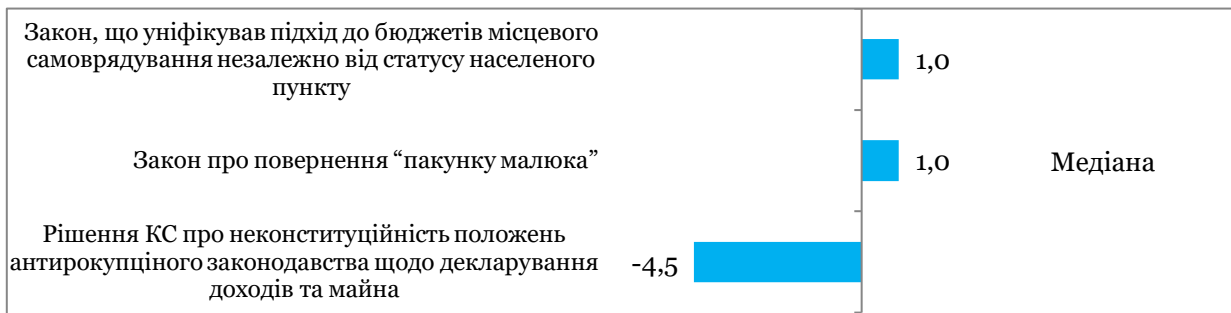
Коментар експерта

«Ухвалені зміни до Бюджетного кодексу потрібні для того, щоб утворені територіальні громади по всій території країни змогли формувати власні сільські, селищні чи міські бюджети у новому, вже укрупненому, форматі і з прогнозованим обсягом фінансового ресурсу та повноважень».

На сьогоднішній день на території громад, які не об'єднались, податки головним чином спрямовуються в районний бюджет. Відповідно районна рада і визначає напрями проведення видатків, а також отримує під делеговані повноваження трансферти від державного бюджету. У місцях, де є ОТГ, цим займаються ОТГ. Після виборів райони повністю покриті новими укрупненими (об'єднаними) територіальними громадами. Тому всі нові територіальні громади (нові об'єднані сільські, селищні та міські громади) отримують однакові повноваження з виходом на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. А районні бюджети залишаються лише на дуже обмежені повноваження зі значно меншим ресурсом, не братимуть участі у механізмі міжбюджетного вирівнювання та не матимуть прямих міжбюджетних відносин з держбюджетом. Відтак, відтепер сільські, селищні і міські бюджети не залежатимуть від району».

Дарина Марчак, Центр аналізу публічних фінансів та публічного управління KSE

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	-4,0
Закон, що уніфікував підхід до бюджетів місцевого самоврядування незалежно від статусу населеного пункту	+1,0
Рішення КС про неконституційність положень антирокущійного законодавства щодо декларування доходів та майна	-4,5
Державні фінанси	0,0

Закон про повернення “пакунку малюка”

+1,0

Монетарна система

0,0

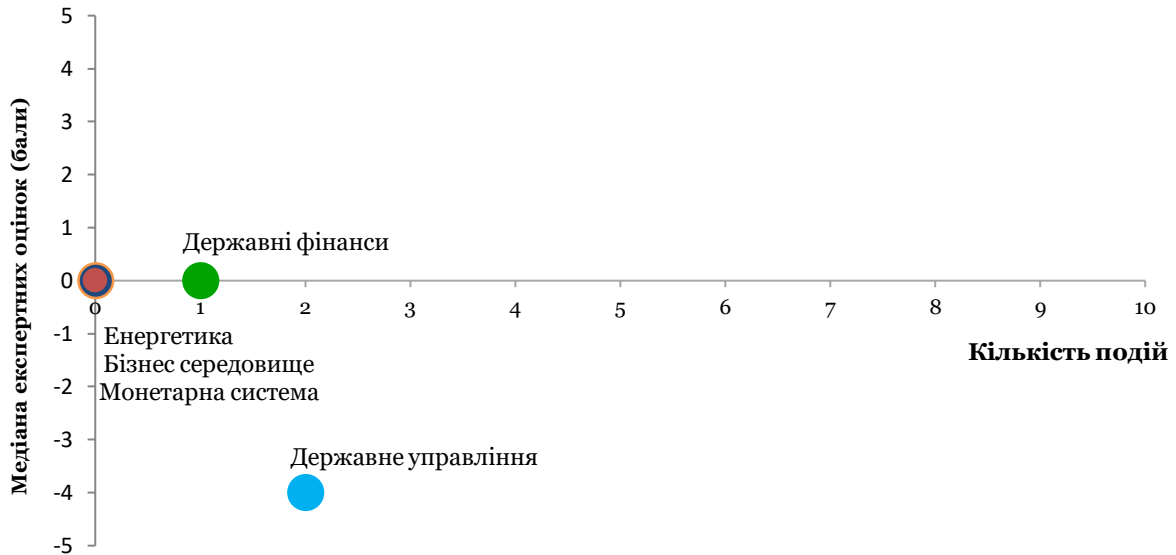
Бізнес середовище

0,0

Енергетика

0,0

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.